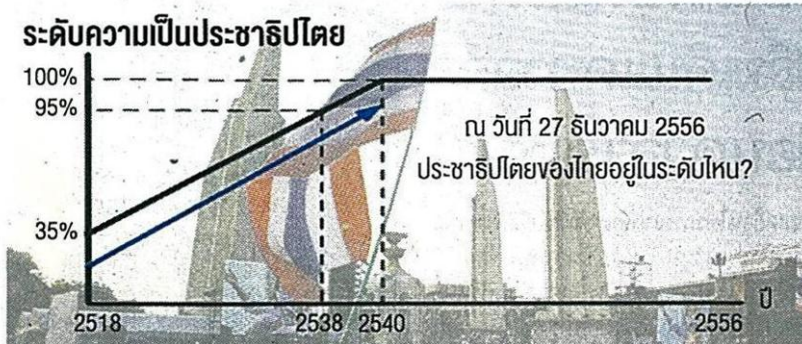

ประชาธิปไตยไทย ยังไม่ถึงฝัน

หน้าต่างความคิด

● เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัย
ม.ธุรกิจบัณฑิตย์

เมื่อหลายปีก่อน โรเบิร์ต บาร์โร (Robert Barro) นักเศรษฐศาสตร์รุ่นเดอะตีพิมพ์ผลงานชื่อว่าปัจจัยกำหนดระดับความเป็นประชาธิปไตย (Determinant of Democracy) เมื่อผลจากการวิเคราะห์ของบาร์โรมาพยากรณ์แนวโน้มความเป็นประชาธิปไตยของประเทศไทย จะได้ผลว่า ถ้าประเทศไทยเดินตามรอยของประเทศพัฒนาแล้ว ทั้งในด้านการเมืองและเศรษฐกิจ ประเทศไทยน่าจะเป็นประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ได้ภายในปี 2540 แต่ความเป็นจริง ณ วันนี้ มันช่างแตกต่างกับผลการพยากรณ์ของบาร์โรแบบหน้ามือเป็นหลังเท้าเลยทีเดียว

อะไรคือสิ่งที่ทำให้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

จริงแตกต่างจากผลการพยากรณ์ ? ปัญหาที่เกิดขึ้น เกี่ยวข้องกับกระบวนการประชาธิปไตย ซึ่งออกเป็นสองช่วงด้วยกัน คือ ปัญหาที่เกิดขึ้นก่อนการเลือกตั้งและปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากเลือกตั้งเสร็จแล้ว

ปัญหาทางการเมืองการเลือกตั้ง คือ ทำอย่างไรประชาชนจึงจะสามารถแสดงออกถึงความต้องการที่แท้จริงของตนให้

พรรคการเมืองได้รับรู้ มีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายและผู้สมัครของแต่ละพรรคการเมืองอย่างเพียงพอเพื่อจะได้ตัดสินใจเลือกผู้แทนอย่างมีเหตุผล

การทำเช่นนี้เป็นการส่งสัญญาณให้พรรคการเมืองรู้ว่าประชาชนจะเลือกพรรคที่ให้ความสำคัญกับความต้องการของประชาชน ไม่ได้เลือกเพราะเห็นแก่ผลประโยชน์ระยะสั้นหรืออำสสินจ้าง ด้วยเหตุนี้ ทางเลือกเดียวที่พรรคการเมืองจะชนะการเลือกตั้งได้ก็คือ พรรคต้องนำเสนอ นโยบายที่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนส่วนใหญ่ พรรคไหนที่ไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ก็จะตกเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ในการเลือกตั้ง

ดูจากภาพรวม ถ้าหากทุกพรรคมีนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ในสังคม นโยบายหลักๆ ของแต่ละพรรคจะไม่ต่างกันมากนัก ต่อให้เป็นรัฐบาลผสมหลายพรรค ความขัดแย้งเชิงนโยบายย่อมมีน้อย โอกาสที่รัฐบาลจะอยู่ครบเทอมจึงเป็นไปได้สูง

ปัญหาที่คือ สังคมประกอบไปด้วยกลุ่มคนที่มีความต้องการหลากหลาย คนส่วนใหญ่อาจจะเห็นพ้องต้องกันในบางเรื่อง และมีความเห็นแตกแยกกันในเรื่องอื่นๆ เมื่อเป็นเช่นนี้ พรรคการเมืองจะนำเสนอ นโยบายแบบไหนดี ?

หากพรรคการเมืองไหนต้องชนะการเลือกตั้งก็ต้องทำการบ้านอย่างละเอียด สามารถลำดับประเด็นได้ว่านโยบายแต่ละเรื่องมีความสำคัญมากน้อยแค่ไหน นโยบาย

ไหนที่มีคนเห็นพ้องต้องกันมากก็จะเป็นนโยบายสำคัญลำดับต้นๆ นโยบายไหนที่มีคนให้ความสำคัญน้อยลงก็ให้ความสำคัญลดหลั่นกันลงมา

ปัญหาหลังจากเสร็จสิ้นการเลือกตั้ง คือ ทำอย่างไรพรรคการเมืองจึงจะรักษาสัญญาที่ให้ไว้ก่อนการเลือกตั้ง เนื่องจาก การเลือกตั้งแต่ละครั้งมีค่าใช้จ่ายที่สูง เมื่อเข้าไปในสภาแล้วย่อมต้องหาโอกาสถอนทุนคืน เพราะหน้าที่การเมืองมีทั้งคนดีที่มีความสุขจากการได้รับใช้ชาติ ต้องการสร้างชื่อเสียงให้วงศ์ตระกูล และคนที่เล่นการเมืองเพราะต้องการแสวงหาอำนาจและความมั่งคั่ง

การใช้กฎหมายบังคับให้พรรคการเมืองรักษาสัญญาทำได้ยากมากในทางปฏิบัติ เพราะพิสูจน์ได้ยากว่าพรรคการเมืองได้ทำตามสัญญาหรือยัง พรรคการเมืองอาจจะอ้างว่ากำลังดำเนินการอยู่แต่ยังไม่เสร็จสิ้น แล้วคอยผัดวันประกันพรุ่งเรื่อยไปเรื่อยๆ ถ้าร้ายหน่วยงานที่จะเข้ามาตรวจสอบเองก็อาจถูกแทรกแซงโดยตัวแทนของพรรคการเมืองที่ถูกอำนาจรัฐเอาไว้

ทางออกตามแนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสหลักสำหรับเรื่องนี้คือ การส่งเสริมให้มีการลงโทษโดยภาคประชาชน ด้วยการไม่เลือกพรรคการเมืองนั้นอีกในการเลือกตั้งครั้งต่อไปหากไม่รักษาสัญญาที่เคยให้ไว้

การทำเช่นนี้จะบังคับให้พรรคการเมืองต้องคิดยาว ไม่เห็นแก่ผลประโยชน์ระยะ

สั้น ถึงบางคนในพรรคหวงหวายด้วยการเล่นการเมืองเพียงสมัยเดียวแล้วโกงกินสละบันหันเหเลิก แต่สมาชิกพรรคคนอื่นที่หวังจะอยู่ยาวก็จะรวมตัวกันคอยคัดค้าน ถึงแม้จะไม่ได้แก้ปัญหาล้างโกงกินได้อย่างสมบูรณ์อย่างน้อยก็ยังสามารถควบคุมไม่ให้เหล่าคนโกงชาติโกงแผ่นดินเหล่านี้มูมมามจนเกินไปนัก

อย่างไรก็ตาม สภาพความเป็นจริงในประเทศไทยกำลังพัฒนาและค่อยพัฒนา แตกต่างจากเงื่อนไขที่ใช้ในการวิเคราะห์อย่างสิ้นเชิง เพราะในประเทศเหล่านี้ ประชาธิปไตยเป็นเพียงฉากหน้าของกลุ่มผลประโยชน์ที่ต้องการเข้าถึงมีอำนาจเหลือกลไกของรัฐเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการใช้เงินเพื่อ "แต่งตั้ง" ตนเองและพวกพ้องเข้าสู่อำนาจ เป็นเพียงการลงทุน เพื่อการเปิดประตูไปสู่การแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้อง ให้คุ้มค่ากับการลงทุนเท่านั้นเอง เมื่อเอาประโยชน์ของตนเองเป็นที่

กรุงเทพธุรกิจ

Krungthep Turakij
Circulation: 145,530
Ad Rate: 1,500

Section: First Section/ทัศนะวิจารณ์

วันที่: ศุกร์ 27 ธันวาคม 2556

ปีที่: 27

ฉบับที่: 9227

หน้า: 11 (ล่างขวา)

Col.Inch: 57.47

Ad Value: 86,205

PRValue (x3): 258,615

คลิป: สีสี่

คอลัมน์: หน้าต่างความคิด: ประชาธิปไตยไทยยังไปไม่ถึงฝัน

ตั้ง บวกกับการมีอำนาจเบ็ดเสร็จในการควบคุมกลไกของภาครัฐ รัฐบาลที่ใช้เงินแต่งตั้งตนเอง ก็ไม่จำเป็นจะต้องคิดถึงผลประโยชน์ของประชาชนในชาติอีกต่อไป ภารกิจของรัฐบาลมีเพียงกอบโกยให้มากที่สุดด้วย กอบโกยให้รวดเร็วที่สุด เพื่อสะสมทรัพยากรสำหรับแต่งตั้งตนเองกลับเข้ามาใช้อำนาจอีกครั้ง ภายใต้วงจรเช่นนี้ การเลือกตั้งจึงกลายเป็นทางตันของกระบวนการประชาธิปไตย

ในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ เมื่อใดที่ทางออกกลายเป็นทางตัน แรงกดดันที่เกิดขึ้นกับสังคมจะระเบิดออกมาในรูปแบบต่างๆ แต่ไม่ว่าพลังของสังคมจะแสดงออกมารูปแบบใด รัฐบาลที่เจอกับเหตุการณ์แบบนี้ ไม่มีรายไหนจบสวยเลยสักรายเดียว